پاشەڕۆک

چەپکە شیعرێکی نوێی

جەمال شارباژێڕی

٢٠١٢

چاپی یەکەم

لەندەن

پێشکەشە

بەو خوێنەرە ئازیزانەی چێژ لەم بەرهەمە وەردەگرن

ج . شاربازێڕی

٢٠١٢

بریتانیا

تکایە ڕێم بدەن
میوانی ماڵانتان بم
بچووکی خوشک و برا و
باوک و منداڵانتان بم

حەزی زیندوو

من هەمیشە دڵم تەڕە
شەیدام بۆ بەژن و باڵا و
باسکۆڵەی
شۆڕە بێوەژن و کیژۆڵەی
ناسکۆڵەی
خولْقێنەری سەمای لارو لەنجە ولەرە
****

من پەپوولەی ڕوو لە دەوری
گڕی پشکۆی گۆنای گەشم
زوو خۆ بەدەستەوە دەری
نیگای چاوی هێرش بەری
سەوز و شین و کاڵ و ڕەشم
****

لێوانم تینووی مژین و
هەڵمژینی
ڕەنگ و بۆی گوڵی لێوان و
بەرگەردنی سپی و سۆڵە

پەنجەکانیشم پەرۆشن
بۆ شکاندنی پەرژینی
سوخمەی سەر باخچەی مەمکۆڵە
****

هەرچەند "مام" و "خاڵ" و "کاکە" و
"باو باپیرم"
بەڵام گەشبین و گەشبیرم
باڵ کراوەشە باوەشم
بۆ ئەو جوانانەی کە وا دێن
بەرەو پیرم
بۆ بوونە هاوڕێی ژیان و
گشت بوارێکدا هاوبەشم
٢٠٠٤

بۆ لانەی دڵی سەردەمێک

گەر یەزدانی مەزن لەخۆت
ڕازی بکەیت و بتەوێت
بچیتە بەهەشتەوە
وا تەمەندارێکی ڕیش سپی
بەرەو ڕووت دێت
بە هێمنی و کپی
کە لە نەوەد و هەشتەوە
بۆ بەرەو ژوور
پەیوەندی نزیکایەتی
چالاکی هەبوو پێتەوە
لە دەر و ژوور
بە سەردانی خزمان و دۆستان و
گەشتەوە
نزیک و دوور
بە چوونە ناو مارکێتەوە
دوو قۆڵی
دەست لە دەست و
قۆڵ گرێ دان بە قۆڵی
یەکترەوە

بێ گرێبەست
بە چوونە خواردنگاشەوە
بە دەمە قاڵێی " دەبێ تۆ میوانم بیت "
بە " بەخوا نابێ " و
یان " باشە " وە
بە گەڕانەوە و بۆ چوونەوەی
فلاتەوە
تۆ جووتە پێ لە پێشەوە و
ئەو لە دواتەوە
بە سەرنجی سەر سامانەی لەنجەتەوە
لە سەرتەوە تا پاتەوە
بۆ پشووی سەر ئەو قەنەفەی
ژێر پێخەفەی
پەناتەوە
بە قومە چای ئاڵ وەک ڕەنگی
تنۆکە بۆیە نینۆکی پەنجەتەوە
****

ئەوسا باسک و مل شێلان و
گوشینی دەست و مەچەکت
تا بەلەکت
بە پاژنە و قولە پێتەوە
تاکو بازووی
شل و کول دەبوون پێتەوە
هەتاکو خەو دایدەگرتی و
بە باوەش هەڵی دەگرتی و
دایدەگرتی
لەسەر سیسەمی خەولانەی

دوا جێتەوە
****

بۆ زۆر فەرمانی تریشت
دەبوو بە ڕاپەڕ و چەکت
بۆ هاوڕێی دەورو بەریشت
فەرموو دەبوو
بۆ فەرمووی نان و نمەکت
****

ئەوەشت بیر نەچێتەوە
ئامادە بوو لە پێناوی ڕووناکیتا
وەکوو مۆم بۆت بتوێتەوە
بەگژ هەموو ناحەزانتا بچێتەوە
****

بەڵێ وا هات و ڕووی کردە پەرێزت
دوای چەند ساڵێک لێک ترازان
بۆ دیداری بەڕێزت
ئەوا گەیشتە بەردەرگا
ئێستا پەنجەی نا ، بە زەنگا

دڵنیام کاتێ هاتی واڵات کردەوە
بە قریوە و بە قاقای پێکەنینەوە
دەیسەلمێنی
بەکردەوە
بەڵێ .. خاوەنی بەڵێنی
باوەشی بۆ دەکەیتەوە و

به خۆتیەوە دەگوشی
ماچانی تەڕ و بڕیشی
بە پێشکەشی
پێ دەبەخشی
****

وەکو بەخشندە و هاوپشتی
خوا لە خۆت ڕازی دەکەیت و دەبیتە
فریشتەیەکی بەهەشتی
پەیکەرێکیشت بۆ دەکرێت
لەسەر سەکۆی باخی گشتی

٢٠١٠

بێ ناونیشان

که لەکەناری دەیاچەی
بیرێکی پڕ لە سۆزی سازی کەمانچەی
ئەندێشە دا
سامانی خەیاڵ دەبێتە
سەرپۆشێکی پیرۆزەیی
هەستی شەیدا
وردە پوولەکە ئەستێرەی
ووشەی وورشەدار و جرپن
دەبن بە چەند پۆلە ڕستە و
تێکەڵ ڕەوە ماسیەکانی
قووڵایی دڵ و گیان دەبن
لە دەریاچەکەدا دێن ، دەچن
وەک ئاهەنگ
هەر پۆلێکیان بریسکەی زەردەی لێوێک
هەر پۆلێکیان سوێیەکی لێواو لێوێک
هەر پۆلێکیان ختووکەی هەست بزێوێک
هەر پۆلێکیان کسپەی زامی پەشێوێک
دەدەن بە ناخ
باوەشیان بۆ دەکەنە باخ

تا هەر پۆلەی ببن بە چەند خونچەیەک
ڕەنگاو ڕەنگ
چەپکە ماسی چەند شیعرێکم پێ بدەن
ڕازاوە و پۆشتە و پەرداخ
نیگاکانی پێ بێنە سەمای بێدەنگ
بەڵام ئاخ داخ
لە پڕدا بزر دەبن
نە پێنووسی مەلەوانی
ووشەی ڕازاوە پشکن
دەتوانێ بیانگاتێ
نە لاپەڕەی سینەی واڵای شەیداییش
دڵنیایی و ئاسوودەیی
دەداتێ

کاڵێ و شیروان

هۆ کاڵێ ی جوان
دڵ لە دڵ نەدەیت و هەرگیز
وانەزانیت
شیروان کوردە و تۆ ئینگلیزیت
تۆ لای شیروان زۆر ئازیزیت
کورد بە وەفان
کە بەڵێنیان دا پەشیمان نابنەوە
کەمینەیەکی لێ دەرچێت
وەک ئەوەی بەسەر مندا هات
دڵدارەکەی لە دەس دەرچێت
شیروان ئێکجار تۆی خۆش دەوێت
دڵگران دەبێت بە زیزیت
بەڵێنی داوە بێ لە تۆ
دڵی بە کەسێکی تر نەدات
شیروان هەستی تەنها بۆ لای تۆ
دەبزوێت
دڵەکەی بۆ تۆ لێ دەدات
لە خەونیشدا
تۆ لە پەردەی بووکێنیدا

دەبینێت
ئاواتە خوازە پێت بگات
****

هۆ کاڵێ ی جوان
گۆنا و نێوچەوانت بێنە
بۆ سەر لێوم
وەکوو هەر چوار کچەکانم
بە تۆوە پێنج
ماچیان بکەم
باڵی ڕەنگینی پەپوولە
ماچە ئێسک سووکەکانت
ببزوێنم
بیگوێزمەوە بۆ نێوچەوان و
ڕوومەت و دەمی شیروان
شیروانی شیروانی مەزن
شیروانی قەڵای شیروانە
شیروانی نمە فرمێسکی سلێمانی
شیروانی بێ ئۆقرە و ئارام
ڕۆژ هەتا شەو تا بەیانی
شیروان گیان تۆش ڕێم پێ بدە
ماچە تەڕ و پۆشتەکانت
وەک دەنکە هەناری مێخۆش خۆش
بنێرم بۆ کاڵێی چاو جوان
کاڵێی بووکی ناو کەژاوەی
فرمێسک و ژان
****

من ئامادەم
پۆستەچی ماچەکانتان بم
بۆ یەکتری
شەوان ڕۆژان

لەندەن
٢٠٠٨

ئەڤین

ئەڤینداری
نابەخشرێت
بەروبوومی
نافرۆشرێت
نەهێنیە و
ناپۆشرێت
وانەیەکە
ناخوێندرێت
بەرنامەکەی
ناپەخشرێت
ڕەنگی هەیە و
نابیندرێت
دەنگی هەیە و
نابیسترێت
سەنگی هەیە و
ناکێشرێت
گەنجینەیە و
هەڵدەگیرێت
سوورەگوڵێکە

ناوەڕێت
نەمامێکە و
نا نێژرێت
نیشانەیە و
ناپێکرێت
بێشەیەکە
ناپشکێنرێت
گیانێکی بێ لەناو چوونە
خۆرێکی بێ ئاوا بوونە
نە پیر دەبێت و نە دەمرێت
میوانێکە دەرناکرێت
یاخییە و دەسگیر ناکرێت
بە هیچ هێزێک ناسەندرێت
ڕێزم بۆ بریندارانی
ئەڤینداراني
خۆم ئاسا
شەوانی ئەشک بارانی
ئێستا و ئەوسا

بۆ بووکەکەم

" ١ "

ئەوە تۆ لە کوێیت بووکەکەم
کیژۆڵە ئێسک سووکەکەم
بۆ هەواڵێکم ناپرسیت
خۆ تۆ " کەس " یت
واش نەزانی بێ مشوور و بێ سفەتم
بڕوا بکە خەزووری ڕاستەقینەتم
باپیرەی جگەرگۆشە دڵ ناسک و
ڕووخۆشەکەتم
لە ناخەوە بۆ دیدارێکی شەکەتم
بە عەزرەتەوەم تێر کوڵمی
گوڵشەکرینی هەڵبمژم
جەستەی خەمی ڕابوردوومی
پێ بکوژم
باوەشێکی گەرم کردن
بە جەرگی جەرگی خەسوتا
کەمێک دەڕەوێنێتەوە
ئازاری من
ئازاری زامی بە سوێی ئەو

بەڵێنی بۆ یەکتر بوونەوەی
لە کوورەدا
گڕی تێبەر درا و سوتا

" ٢ "

ئەمشەو هەژدەی
فێبریوەری
کە ئەم شیعرە نەرم و زبرە
پێنووس و تێنووسە تینووەکەمی
پێ هەڵگرتووم
چوار هەفتەی تری ئایندەی
داهاتووم
گرنگترین بیرەوەری
چل و شەش ساڵ لەمەو بەری
تۆمار کردووم
لە هەژدەی سێی شەست و سێ دا
لەگەڵ خەسووتا جوانترین
پەریزادەی دراوسێدا
ساوا پەیمانێکی پوخت و
نەرم و نیان
لەگەڵ ئاسۆ دیدەی ژینی
نوێی هەڵهێنا
بەڵام داخی داخی داخان
ئەی بووکە خان
بە هەشت ساڵی
ساوایان لە نوێن دەرهێنا
تاوانێکی ناڕەوایان
نایە پاڵی

بێ دادگا
لە بەردەرگا
سێدارە دامەزرێندرا
خنکێندرا و
سوتێندرا و
بۆ کەلاوە ژانی زامە
کولاوەکانی تاوانی
مێژووی ڕەش
فڕێ درا

لەندەن
١٨ / ٢ / ٢٠٠٩

هەورێکی سوور

لە دوا ساتەکانی ئێوارەی
کانون دا بوو
ساڵ لە دوو هەزار و هەشتا
پۆپەشمینێکی هەوری سوور
لە دوور
ئاسۆی ڕۆژ ئاوای لەندەنی
لەبەردا بوو
بەژن و باڵای سامانی گڕ
تێ بەردابوو
لانە ناوێک کەوا هێشتا
لە بەرەکانی جەنگی جوانی بەخشیندا
لە بەربەرە کانیدا بوو
لەگەڵ فریشتەی بەهەشتا
کە لە باسکە بیڵدنێکی بڵندا بوو
فلاتێکی نهۆمی شەش
لە پەنا پەنجەرەیەکدا دانیشتبوو
وەک من سرووشتی ڕازاوەی
گرتبووە ناو دیدە و باوەش
کە بۆمان بوو بە سەرچاوەی
ئیلهامی شیعرێکی باڵا " کەش "

هەر لەو لاوەش
گوڵاڵەیەکی لە هەستمدا ناشتبوو
تا ئەم کاتەش
سەما دەکات بۆ ساماڵی
خۆشەویستی
هەستی هاوبەش

لەندەن ٢٠٠٨

لانەی ئارام

هۆ لانەکەم
لانەی سەردەمێکی تەمەن
بۆ پەڕەسێلکەی ئارام
هێلانەکەم
****

هەرچەند دووریت بۆتە کۆسپی
گوڕی ئەسپی
گەیاندنی کۆی پەیامی پلانەکەم
بۆ ڕازانەوەی بەرۆک و
ژێر بەرۆکت
بە ڕیشۆڵەی پڕ پڵپڵە و
پڕ پولەکەی
گۆ گوڵینکەی پۆیلانەکەم
ناچار بۆ تروسکە هەواڵ
پرسیار لەولاو لەملا دەکەم
لە دوورەوە
گەردانەی خۆشەویستیمت
بە گەردن و ملا دەکەم
لەم دیو هێڵی سنوورەوە
باوەش بە بالاتا دەکەم

گوڵاوە شیعری هەناسەم
کۆپڵە تاسەم
بە کراس و ژێر کراس و
سەرپەرچەم و
ژێر پەرچەم و
سەرجەمی ئاڵ و واڵاتا دەکەم
****

هۆ لانەکەم
بووکی بۆ خۆشی ڕووخۆشی
سپی پۆشی
خەو لانەکەم
شاپەرۆشی
دەست لە مەم و ملانەکەم
لەگەڵ نۆشی
ئاڵە شەربەتی بە چێژی
دەنکە هەناری مێخۆشی
ماچە لێوان لێوانەکەم

بریتانیا
٢٠١١

ڕوو لە ڕووی

چەناگەی کوڵی
شاپەڕە گوڵی
نیە بە کورتە بینێک ، حەزێک
نەگاتە دڵی
****

کاکڵە گوێزی گوێی
گوێزەبانەی چێژ دەگوێزێتەوە
ئەو بەختەوەرەی
گیان تێر ناکا لێی
بە تاسووقەوە بیقۆزێتەوە
پەنا بەرێ پێی
****

ناسکە نانی نێوچەوانی نەرمی
بە نمەی عەتری ئارەقەی شەرمی
پرسی برسییە بۆ ژەمە خوانی
هەناوی گەرمی
****

بۆڵە کشمیشە ڕەشەی
بیبیلەی
مێوی ئەستێرەی چاوی بریسکەی
سپی زیوینی
دڵۆپە شیلەی
نەونیگای تیلەی
لای چاودێرانی
دەم چاوەڕوانی
دەهێنێتە گۆ
بەهارە بزەی مەزەی شیرینی
****

شاتووی لێوانی
لێواو لێو خۆشاو
دەبەشێتەوە بە بینەرانی
شەربەتی دۆشاو
****

پەلکە ڕیحانە ڕەشەی ..
جووت ئەبرۆی
بۆتە پەرژینی
سێوە لاسوورەی
ڕوومەت و لیمۆی
گۆنای مزرینی
****

خونچەی دوو قۆشە
لووتی یاقوتی

کچە هەناسەی قۆڵ ڕووت و قوتی
گەشتە گوڵاوی
دەکاتە قووتی
ڕووی گەش تێکردووی
لە بۆی تێر نەبوی
کە قەستە قووتی بدەیت و قووتی
بدەیت و قوتی

بریتانیا
٢٠١٠

پێشەنگ

سەرگروشتە و
گەشتە " نوکتە " و
گرێدانی ..
ووتەی پتەو
دەنگ و شێوەی
ووشە پۆشتە کردنەوە
ئاواز بەخشین
بە هۆنراوە هۆنینەوە و
خوێندنەوە
سەرنجی ووردی ناوەرۆک
بۆ ڕۆمان و شانۆ نامە و
هونەری پەخشان و چیرۆک
گوێ گرتن و
ڕوو تێکردنە دەم و دووی
ئێستای نوێ و
ئەوسای ڕابوردووی
کۆک و ناکۆک
هەر هەمویان
بوونەتە چەپکە فەرهەنگی

گوڵی ڕەنگاو ڕەنگی
قەشەنگی
ڕازانەوەی سنگ و بەرۆک
ئەم زەنگی ڕووناکبیرییە ڕەنگینە
پەیوەستن بەو
پێنووسە زبان سەنگینە
بۆ زۆر گرنگی و پێشەنگی
کە لە نێو باوەشی گرتوون
پەل و پێنج پەنجە و
پێنج گوڵنینۆک
بەها و دەنگی
لێت پیرۆز بێت
ئەی ئاسکۆڵە
لێو ناسکۆڵە
قژ زێڕین و زیوینەکەی
گزنگی
ئاسۆی دهۆک
تۆ شایانی
ڕێز لێنانی
مەزنترین
چەپڵە ڕێزانی ئاهەنگی
بۆ هاوسەنگی
عەشقێکی کۆک

بریتانیا
٢٠١١

خۆشەویستی تاسەر ئێسک

بەسەر بردنی دیدارە
وروووژێن و خرۆشەکان
بێ تۆ دیارە
کارەساتێکی ساتێکی خەم پۆشە
جگەر گۆشە
بۆ گەشە بەپەرۆشەکان
تەنیا لە نزیکی تۆ دا ڕوویان خۆشە
****
ژەمە خۆراک لەتەک تۆدا
درێژی کات
چێژێکی تایبەت بە گەدەی برسی دەگات
بێ تۆ زیان و ئاڵۆزی
لەکۆی تەندروستی دەدات
****
هەموو شتێک
هەموو چوونە سەیرانگایەک
لە بناری شاخ و گردێک
گوێ جۆگایەک
چەمێک وەردێک

هەردێک ، دەشتێک
ڕێ چنین و چنینەوەی
هەموو نەوبەهارە گەشتێک
لەگەڵ خونچەی
لێو بەخش بوونەوەی تۆ جوانن
بێ تۆ وەک عەبا و پەچەی ڕەش
ڕوخسار گرانن
وێرانن
****

تۆ مرۆ نیت
کەس بڕوا ناکات مرۆ بیت
لە لێچوانی چاوان و
نێوچەوان و
ئەبرۆکانی
دوێنێ و ئەمڕۆ بیت
ئەوەی سەرنجیشی هەبێت
فورموو با بێت
مرۆیەکم نیشان بدات لە تۆ بچێت
وەک تۆ قەڵبەزەی کەفاوی
خوڕەی جواناوی
لێ هەڵ بچێت
دەنگ و
ڕەنگ و
هەڵس و کەوت و
شێوەی دەست و
پێ و لەپی پێ و
قامک و نینۆکی

بەئاستەم
لەتۆ بچێت
****

تکایە خۆتم وەک مرۆ پێ مەناسێنە
سەر تا سینە
مەتاسێنە
تۆ لێی بووردوویت
پەروەردگار لە گەردوونێکی دوورەوە
بۆمی ناردوویت
****

تۆ هەرچەندە بە - نازناو -
بۆ ناز و ڕێزنان
پەری خانی
بەڵام بە ڕاستی پەری و
فریشتەی
تەڕ و پۆشتەی
ئەو بەهەشتەی
بە دیاری پێمی سپاردوویت
****

تکایە با تا پێکەوەین
تا ئادەم و حەوا ئاسا
هەناسەمان تێکەڵ دەکەین
تا یەزدان لەو بەهەشتە
بە پێی یاسا
دەری نەکردووین

هەتا زیندووین
لە تەکتەوە
با دەستەکانم بە دەست و مەچەکتەوە
وەک لێو و دەم
گرێ بدەم
لەگەڵ قاچ و قولە پێشت
پاش و پێشت
تا بیانکەم بە گۆرەوی و
بە دەسکێشت
تا تێر تێر هەڵیان گلۆفم
****

خوا ئەم گەشتەی پێ بەخشیوم
ئەم پەخشانەی بۆ نەخشیوم
بۆ تەسکینی و توانەوەی
دەنکە تەرزەکانی هەناسە و
کوژانەوەی گڕی تاسە و
ئاخ و ئۆفم
وەرە هێلانەکەی ڕۆحم
تا تێر تێر هەڵت گلۆفم
****

خوا منی زۆر خۆشویستووە
خۆی تەنیایەو
هەر خۆشی دەزانێ تەنیایی
چەند سەختە
فریشتەیەکی بە دڵی خۆم
بۆ ناردووم

گەشترین بەختە
سێوە لاسوورەیەکی
بەرزترین درەختە
لە کەسدا نەمدیوە و نەشم بیستووە
لە تەکمدا دابەزن
زۆر سوپاس و ستایش بۆ
خودای مەزن
سەرم لە پێناویدا بەختە
ڕۆژانە نوێژی بۆ دەکەم
پێنج وەختە

بریتانیا
٢٠٠٨

گوڵ نینۆک

که له کۆشنی پێشهوهی تهنیشتی
چهپی خۆیدا
دهبم به هاوهڵی گهشتی
لێخوڕینی گهڕێن و
زهردهخهنه و گفت و گۆیدا
ئهوهی جێی تێ رامان و
سهرنجه
بسکهی سهمای لهرهلیرهی
گوڵنینۆکی
گۆ جهرگی سنگ و بهرۆکی
دهست و پهنجه
لهسهر " گۆرکه "ی کشێنهری
گهڕێنهکهی
تیسکه نیگامی دهخسته
خولیای نهرمه باز و لهنجه
تۆوی حهزێکی وای تێدا چاندم
که ههرگیز رێ به خۆم نهدهم
لهگهڵ لێخوڕێکی تردا
گهڕان و گهشت و گوزار
گرێ بدهم

لهندهن ٢٠٠٨

وێنەی چەند هەڵس و کەوتێک

" ١ "

دانیشتنی سەر قەنەفەو
ئەنیشک و شان بۆ سەر گۆشە و
پاڵ دانەوە
دەست بۆ ڕەفە و
داگرتنی سیپارەیەکی بچکۆلە
بۆ چنینی خونچە ووشە و
چنینەوەی پەلکە ڕشتە و
ڕستە شەپۆلی پۆل پۆلە
یاد نامەی " شەو "
بە هەڵبەستنی گۆل گۆلە
ئاودێری
چرکە ساتی نوێ بوونەوە و
هەڵسانەوە
پەڕەیەکی گەشاوەی تر
هەڵدانەوە

" ٢ "

ڕووکردنە " تیڤی خان " و

ئاڵ و گۆڕی کەناڵەکان
بۆ گلۆفتنی مۆزیک و
ڕوومالّی
ڕاپۆرتە هەواڵەکان
بزواندنی جووتە قاچی فریشتەیی
هونەروەری
بۆ سەر مێزە خنجیلەکەی
بەرامبەری
بەشێنەیی
پشوویەکی حەوانەوە
دەگەیەنێتە کەمەری
بۆ بینەری
بەختەوەری
دەبێتە وێنەی ڕازاوە
بۆ یاد و بیرەوەری
****

" ٣ "

لەنجەی جوولان
بەرەو ئاوێنەی باڵانوێن
دەیکەن بە دوو جەستە و داوێن
چوار دەست ، چوار چاو
چوار گوارەی پوولەکە لاساری :
ـ چوار گوێی سەماکار
بینەر دەخەنە ڕامان و ڕاو
بۆ پەلامار
چوار گۆنا و
دوو دەم و لێوی

بزە لە ناو
نمە ئەشکیان دێ لە شەرمی
بریسکەی دوو گەردانەکەی
سەر گەردنی ..
بەفرینی گڕی بە تینی
ناسک و نەرمی
کە دیدە تێر ناکات لە نیگا تێگرتن و
ڕاو کردنی
خۆ شاوی شاتوو لە دەمی
دوو فلّچە شانەی قژی
خاوی درێژی تا سەرشان
بە داهێنان
باخەوانی شیعر و پەخشان
هەڵدەبژێرێ بۆ ڕاهێنان
هانی بدات
بۆ لوتکە شاخی داهێنان

" ٤ "

مۆبایلی هاوڕێی هەمیشەی
ئەموستی
گەیاندنی بە کاکڵە گوێزی گوێ و
ماچی گوارە
بۆ بیستن و ناردنی ووشەی ناسکۆڵە
ئەوەی لای نازدار و چێژدارە
دڵنیا بوونە لەڕەوشی
تەندروستی
کوڕ و کیژۆڵە
دووبارە و سێبارە

دەست و پەنجەکەی تریشی
ئاماژە
بە تەنیشت و بەرەو خوار و
سەرەو ژوور دا
بۆ دەکاتە دەستەواژە
****
برژانگ و ئەبرۆ هەڵبڕین
بە تێڕامان و سەرنج و گلەیی
ووتو وێژی ڕوو بە ڕوودا
چوار خەتی مەیلە و پەمەیی
لە نێو پەڕەی نێوچەواندا
ڕادەکێشێت
وەک بیەوێت بە پێنووسی
تاڵە مووە باریکەکانی پەرچەمی
ووشەکانی هاودەمەکەی
تێدا بنوسێت
لەوێشەوە بەرەو سینە و
مەمی بکشێت
تا بە دڵیەوە بنووسێت
****
من داخوازم هونەرمەندێک
بێت و ئەو ئەرکە بکێشێت
بەو کارە گرنگە هەڵبسێت
ئەم وێنە نەخشینە
بە فلْچەکەی بکێشێت
تا پڕ بە پێستی بێت و
پێی بشێت
لەناو پیشەوەرانیدا

سەربڵندانە خۆی پێوە
هەڵبکێشێت
خەڵات و ئافەرینیشی
بۆ دەست خۆشی
لە نزیک و دوورەوە
لە خۆرهەڵات و خۆر ئاوا و
باشور و باکوورەوە
لە ئاهەنگێکی گەورەدا پێ
ببەخشرێت
لە میدیاکانیشدا پێ بە پێ
بپەخشرێت

لەندەن
٢٠١١

بۆ کوردستان

" ١ "

ئەی کوردستان ئەی مەڵبەندی
نەتەوەی کورد
ئەی ئەو دایکەی بە خوێن منت
پەروەردە کرد
ئەی ئەو خاکەی بەسەر تۆدا
هەنگاوی لەسەر خۆ دەنێنم
لەناو تۆدا دەژیم دەخۆم ..
دەخۆمەوە ، بەستە دەڵێم
ئەی ئەو دڵەی سەدەها لاو
لەڕێی تۆدا
هەڵواسران و بێ خەم دەستیان
لە گیان بەردا
منیش تاکوو تۆزقاڵێ گیان
لەلەشما بێت
تا ئەم مەمکە شیرە پاکەم
لە دەمدا بێت
تاکوو یادم تیا نەخشابێت
ڕووی نیگارت

تا هەناسەم بۆن کات شنەی
سازگارت
تاکو دیدەم لە دیدارت
بێ شک دەبێت
تا پلووسکی دەماری خوێن
ووشک دەبێت
مەرجە سەرم بۆ تۆ دانێم
واز نەهێنم
نەکەم بۆ کام زۆردار سەرم
دانەوێنم
مەرجە ڕۆژ و شەوم ، خەوم
حەرام بی لێم
نەمبەزێنن هەزار چقڵ
هەڵچن لە پێم
تێبکۆشم تا ڕایماڵم
تاریکە شەو
لەسەر کەلی ئاسۆی هیوا
قاسپەی بێت .. کەو
بێنێت مژدەی هەڵهاتنی
پرشنگی خۆر
ڕوون کاتەوە ووڵاتی پڕ
خەم و ناسۆر
زەمین ئەوسا ئارایشت کات
بەرگێکی نوێ
بانگ کا بڵێ کێ بوو دەیووت
کە کورد دەنوێ
کورد هەمیشە چاو کراوە و
ئاگادارە

گیانی تیغی تیژ کراوەی
ڕووی زۆردارە

" ١ " ئەم شیعرەم خۆش دەوێت ، ئامادە کرابوو لە چاپی یەکەمی " کسپە و سۆز " دا ساڵی١٩٥٩ بڵاو بکرێتەوە ، بەڵام چونکە لەو مانگەدا لە گۆڤاری هیوادا بڵاو کرابۆوە .. ئەو مامۆستا بەڕێزەی ئەرکی چاپەکەی لە ئەستۆ گرتبوو فەرمووی مادام لە گۆڤاری ناو براودا بڵاو بۆتەوە ، پێویست ناکات ، ئەوەبوو لە چاپی دووهەمی ساڵی ٢٠١١ دا لە لەندەن بڵاو کرایەوە بەڵام بەداخەوە چوار دێڕی لێ پەڕێندرابوو ناچاربووم کار بکەم جارێکی تر بێ نوقسانی بڵاو بکرێتەوە و سوپاس . { ج . ش }

هەژدێنە

(شیعرێکی سوحبەت ئامێزە ، کاتی خۆی لە " سیخورمە " دا بە ناوێکی خواستەمەنیەوە بڵاوم کردەوە بۆ بزەی لێو)

ئەی کیژۆڵەی قژ " پارتی "
تاکەی گەمەی پەنارتی
****

ئەی جووتە چاو " یەکیەتی "
نیگایەک بە یارمەتی
****

ئەی خاڵی ڕومەت " حسک "
ڕەنجەکەم نەدەیت گسک
****

سینە سافی " ئیسلامی "
بۆچی پێمان حەرامی
****

ئەی گۆنا و لێو " کۆمۆنیست "
گفتێکی خۆشم نەبیست
****

ئەی ڕوخسار " زەحمەتکێشان "
بێرە لام بێ دڵ ئێشان
****

ئەی قردێلە " ئاشوری "
بۆ هێندە بێ مشووری !
****

ئەبرۆ " دیموکرات خوازان "
نەم فرۆشیت بە هەرزان
****

باسک و مەچەک " پەکەکە "
خۆتم لێ زویر مەکە
****

دەست و پەنجە " یەکگرتوو "
خۆت شیرین کە وەکوو توو
****

پا و پووز " کاری سەربەخۆ "
پەلە مەکە و لەسەرخۆ
****

ئەی لەنجە " پارێزگاران "
بروسکەمی شەوگاران
****

ئەی دەسماڵ " نەتەوەیی "
بتبینم بە پۆشتەیی
****

پشتێن " بەرەی تورکمان "
بێ پێک بگەین هەردووکمان
****

ئەی لالووت " موعارەزە "

مەعز بۆ خوا دابەزە
****

گۆرەوی و پاپوج " بەعسی "
تا کەی لە خوا ناترسی
****

" کۆمۆنیستی کارگەری "
بە نیگاتا ، خەتەری
****

دەم و دوو " کۆمۆنیستی
کرێکاری عێراقی "
بە چرپە و سرپەی ناسک
لە ڕۆژ هەڵاتا تاقی
****

دەنگ " بەرەی کوردستانی "
خۆ تۆ بەستەی دۆستانی
بۆچی وا بە ئاسانی
هەناسەیان تاسانی ؟

پەراوێز :
١ – لەوانەیە بیست بن و زیاتریش بن ، بەلام جارێ ئەمەندە بەسە ، مشتێ نموونە ی خەروارێکە .
بژی دیموکراسی
حەیفێ زووتر نەمان دەناسی !
٢ – حیزبەکان ، زویر مەبن کە هەمووتانم لە کچێکی سرکدا کۆ کردۆتەوە.

کرێکار

١٩٦٩

کرێکارم
کرێکارێکی چەوساوە و
هەژار دیارم
ئارەق ڕێژ و
زەحمەت چێژ و
کۆڵەوارم
****
دڵ و مێشک و گیان و بازوو
درێژایی ژیان ماندوو
لە مەینەتی و لە ئازاردان
لە جولان ئەرک و کاردان
بەری ڕەنجی شانی منە
مایەی ئەرک و ژانی منە
دەبێت بە دەسمایە و پارە
بەڵام بۆ خاوەن تەلارە
سوودی بۆ من نانە سکی
بۆ ئەو وەرتەی کۆشک و بەرەی
هەژار با ئێسک و پروسکی

بشکێت بەڵام با ئەو نەڵێت وەی
****

کرێکارم
ناچاری داد و هاوارم
کرێی ئەرکی ژیان ئێکجار
پڕە لە ئەندێشە و ئازار
منیش مرۆڤم وەک هەمووان
دەمەوێت بژیم بەختیار
هەرچەند هەر ناوی دەزانم
ئێستاش نەیچێشتووە گیانم
****

کرێکارم
زەحمەتکێشێکی هەژارم
هەژارێکی کوردستانم
خاوەن هەشت نۆ سەر خێزانم
لە کونجێکی ئەم شارەدام
دەست لە ملی ئاوارەدام
کرێگرتەی ژوورێکی تەنگ
بێ سەنگ و ڕەنگ
لەژێرخاندام
لەژێر ژێر پێی
خاوەن ماڵ و دیوەخاندام
منداڵ وەک دیل تێی خزاوە
گۆڕە و زیندووی تیا نێژراوە
لەگەڵ ئەم حاڵەشدا فەرموو
خاوەنی ماڵ
درێژی ساڵ
لێم ڕووگرژە و بە بیانوو

خاوەن خانوو
وەک دەوڵەمەندەکان هەموو
ڕەخنەکانی گەلێک جۆرن
دەڵێن وردیلانت زۆرن
دەسکاری دار ، دیوار دەکەن
بەڵێ چەندان ماڵ گەراوم
هەمان گەمارۆ دراوم
****

کرێکارم
چەوساوەیەکی هەژارم
بە جەستەی ماندوو دێمەوە
داخەکەم ناحەوێمەوە
منداڵەکانم بە نۆرە
داخوازیەکانیان زۆر زۆرە
ئەم بێ بەرگ و ئەو بێ پێڵاو
ڕەش و ڕووت و برسی و داماو
هەندێک منداڵی دراوسێش
تێر و پۆشتەن
پاک و بێگەرد
وەک فریشتەن
ڕۆژەی بەرگێکی جیاواز دەپۆشن
دڵ خۆشن و
خۆش دەنۆشن
سەما دەکەن یاری دەکەن
بەختەوەری دیاری دەکەن
نەوەکانی ئێمەش دەبێت
سک هەڵگوشن
زەرد هەڵگەڕێن

ئاخ هەڵکێشن
داخ بنۆشن
****

ئەو دەسکەوتەی وەری دەگرم
هەر بۆ نانە ووشکەکەیە
هەتا کەلەبەرێک دەگرم
دەها داماویی تر هەیە
ڕاخەرم بەڕەکۆن ، گوێنی ،
حەسیر
لێفەم شیتاڵ
خەم و حەسرەتی بێ نوێنی
ژن و منداڵ
زێتر بریندارم دەکەن
هارم دەکەن
****

کرێکارم
لەسەر کارم
کار چ کارێ ؟
پەل کوتانی
بەربەیانی
تا ئێوارێ
بە لەش ماندوویی دێمەوە
هەمدیسان ناحەوێمەوە
منداڵێکم هاوار دەکا و
دەنرکێنێ
کسپە لە ناخی جگەرم هەڵدەسێنێ
هەر ناڵە و کۆکە کۆکێتی
دایکەکەشی خەریکێتی

پشتی دەشێلێ و بۆی دەگری
ڕۆڵەم ، باوکەکەم
کوێت دێشێت
ئەویش هەر دەکۆکێ و دەگری
توخوا خوایە گیان لێم نەگری
ئەم بەڵایە
ئەم خەڵاتە ناقۆڵایە
بۆ هەر بۆ هەژار دەنێریت ؟
لە شوێن تێریی
ناڕەحەتی و برسێتیان
پێ دەسپێریت
وەرە کۆرپەکەم
بتبەمە نەخۆشخانە
بەخوا لەوێش بە باشی
ناپشکێندرێت
با بۆ پزیشکی دەرەوەت
بەرم .. گیانە
بە پارەی مۆڵ چاکتری بۆ
دەڕواندرێت !
****

هەر من وانیم
هەر من برسی و بێ نەوا نیم
هەر من تاساو و کەساس نیم
هەر من بێ بەرگ و پەڵاس نیم
زۆربەی زۆری زەحمەت کێشانی شارەکەم
زۆربەی زۆری نەوەی کوردە هەژارەکەم
پەژارەکەم
هیلاک و برسی و نابووتن

ڕەش و ڕووتن
چاوەڕێی مەرگ و تابووتن
بێ کاروبار و بێ پارەن
بۆ پاروویەک نان ئاوارەن
****

دەسا ئەی چینی ڕەنجدەران
کرێکاران
ئەی بازوو پاڵەوانەکان
ئەی نەوەی کاوەی قارەمان
وەرن با هەموو بە یەک دەنگ
زوو نەک درەنگ
یەک بازوو بین
بۆ ڕامالّینی شەوەزەنگ
****

با گورز و هێز بکەین بە یەک
قۆڵ لە قۆڵی یەکتریدا و دەست
لەناو دەست
پەیمان بدەین بە یەکتری بۆ یەک مەبەست
مافی ڕەوا داوا و داوا بکەینەوە
هەموو بستێکی ئەم خاکە
ئاوا و ئاوا بکەینەوە

تێبینی :
ئەم شیعرەم سەر لەبەیانی ڕۆژی یەکی ئایاری ١٩٦٩ لەسەر داوای کاک حەسەن عەودالانی ڕەحمەتی، نووسی کە سەرۆکی کرێکارانی کارگەی جگەرەی سلێمانی بوو منیش لەوێ فەرمانبەر بووم .. زۆر بە پەلە و بێ پێداچوونەوە .. چونکە لە حەوشەکە کورسی ڕیز کرابوون بۆ ئاهەنگ بەو

بۆنەیەوە ، لەجیاتی خۆم کاک " کاوس زەنگەنە " یادی بەخێر خوێندیەوە .
لە پاشدا بێ ئەوەی بمدەنەوە دەست تا دەستێکی پێدا بهێنمەوە ، بەو ناتەواویەوە گەیەندرایە گۆڤاری " ڕزگاری " ئازیز و وەک خۆی بڵاو کرایەوە.
بەڵام لەپاش بڵاو بونەوەی دەستێکی ترم پێدا هێنایەوە بە شانە کردنی قژی ، ئەم دەقە دەرچوو کە نەم ویستووە لە زمانی کرێکار لا بدەم وە ڕەچاوی ئەو ساکارییەم کردووە .
ساڵی ١٩٨٦ لەگەڵ کۆمەڵە شیعرێکدا بۆ چاپ بە ناوی " خەم و خۆزگە و فریشتە " ەوە ناردم بۆ ڕەقابەی چاپەمەنی بەغدا بەڵام سانسۆر بێجگە لە چەند شیعرێکی تر ئەم شیعرەشی قەدەغە کردبوو بەو بەهانەیەی کە کرێکار لە عێراقدا نەماون و هەموو بوونەتە (موظف ـ فەرمانبەر) .

برای شەهید

" ١ "

١٩٦٧

برای شەهیدی جوانەمەرگی کورد
کاکی پێشمەرگەی دڵ و جەرگی کورد
هەتاکوو گیانی خۆت بەخت نەکرد
سەرت شۆڕ نەکرد
وازت نەهێنا
تا لە شت نەشت
لە گۆمی خوێنا
برای کارامەی نەوجەوانی کورد
بازوو پتەوی پاڵەوانی کورد
خەباتگێڕێکی وووریا و دلێر بوویت
لە هەڵمەتا وەک پڵنگ و شێر بوویت
لەگاڵ هەڤاڵان دۆستی دۆستی بوویت
نموونەی وەفا و خۆشەویستی بوویت
هەی کوێر بیت کەدەر
گیان بە هەدەردەر
لەڕادە بەدەر
وەک نەتهێشت تامی تەمەنی گەنجی

کام کا و ببینێت بەرهەمی ڕەنجی
وەک نەتهێشت ساوای لەدایک نەبووی
بکاتە باوەش دەروونی تینووی
****

برای دڵسۆزی
نیشتمانی کورد
خاکی پیرۆزی
کوردستانی کورد
خوێنی سەدان سەر بەرزانی وەک تۆی
تیادا ڕژاوە
جەستەی ئازادی خوازانی وەک تۆی
تیادا نێژراوە
بەڵێ هەزاران ، قوربانی داوە
لەگەڵ ئەوەشدا کۆڵی نەداوە
لەڕێی شۆڕشی سەرتاسەریدا
چەند ئاوەدانی وێرانە کران
لە تێکۆشانی ڕێی ڕزگاریدا
چەند هەزار خێزان بێ لانە کران
چەند کوڕ و چەند کچ
بێ باوک و دایک
چەند باوک و دایک
بێ کچ و بێ کوڕ
چەندان هەواڵی
زێتر جەرگ بڕ
چزان بە دڵی نەوەی کوردەوە
بەڵام خەباتی هەر نوێ کردەوە
هەر ملی ناوە
بێ گەڕانەوە

لە هەموو لاوە
****

وا تۆش چوویتە ناو
ڕیزی کاروانی شەهیدانەوە
دڵنیابە جێت
ناو جەرگە و هەناو
****

مێژووی خوێناوی پڕ خەباتی کورد
بە شانازێوە ناوت دەهێنێ
تا گەل بمێنێ لای درشت و وورد
ناوی پیرۆزی تۆش هەر دەمێنی
****

سەریەکنێ پێڵوو
بنوو لە باوەش خاکی پیرۆز دا
دڵنیابە تۆش زیندووی وەک هەموو
ئەوانەی سووتان
لە ڕێی نەورۆز دا

" ١ " [ڕوون کردنەوەیەک بۆ مێژوو]
لەکاتێکداکەبەنیازم هەموو شیعرەکانم لەبەرگێک یان چەند بەرگێکدا کۆبکەمەوەو بڵاویان بکەمەوە، ناتوانم ئەم شیعرەش جێ بهێڵم کەلە ژمارە" ٨ "ی گۆڤاری " ڕزگاری " ئازیز دا
بڵاو کراوەتەوە بە هەمان ناونیشانەوە .
ئەم مسوەدەی شیعرە ساڵێک پێش بڵاو بوونەوەی بۆ " عەزیز " ناوێکی شەهیدی ناوخۆم نوسیبوو وەک ڕەش نووسێک دامنابوو بۆ دەرفەتێک دەگەڕام دەستێکی پێدا بهێنمەوە و شیعرێکی لێ پێک بهێنم .

که حەسەن قامیشی دراوسێمان ساڵی ١٩٦٩ لە تۆڵەی کوشتنی ئافرەتێکدا تۆڵەی لێ دەکرێتەوە بە دەستی " عوسە گوێ ڕەش " کە یەکێک بوو لەوانەی (حیمایە) ی خۆی بوون .
لە شەڕێکی ناوخۆی بەرامبەر داکە هەردوولا کشابوونەوە " عوسە " لەدوورەوە نیشانەی لێ دەگرێت و دەیکوژێت . ئەم کارەساتە لای دەوروبەر زوو هەستی پێکرا چونکە دوای ئەو ڕووداوە" عوسە "هەڵات ، بەڵام والە قەڵەم درابوو کەلەشەڕی بەرامبەر دا شەهید کراوە .
خێزانەکەی کە بە خزمایەتی دەمگەیشتێ لە پرسەکەیدا هاتوو تکای کردم و لێم پاڕایەوە کە بۆ سێ ڕۆژانەکەی سەرقەبرانی شتێکی بۆ بنووسم و دڵیم پێ نەشکا گەڕام ئەو شیعرەی کە بە نیاز بووم بۆ عەزیزی بنووسم و تەواوم نەکردبوو دۆزیمەوە ، بۆ دڵ نەشکاندنی " عەزیز " ە کانم کرد بە" حەسەن " و دامە دەستی . بەڵام دوای ئەوەی لەسەر قەبرەکەی دەخوێنرێتەوە .. بەهۆی کەسێکەوە کە ناوی " کاک مەجید " بوو ڕەوانەی گۆڤاری ڕزگاری ئازیزی دەکات بە پێشەکیەکەوە بڵاو دەکرێتەوە ، کە لە دوور و لە نزیکەوە من ئاگاداری ئەو پێشەکیە نەبووم و ناشزانم چ پێنووسێک ئەو ووشانەی نووسیوە ، کە کێشەی زۆری بۆ دروست کردم و لەسەرم کەوت و گلەیی وگازندەیەکی زۆرم بۆ هاتەوە بەتایبەتی لە لایەنگرانی بەرامبەرەوە ، بەڵام لای زۆربەی نووسەران بەدەمی ڕاستی ئەم ڕووداوەم ڕاگەیاند ، بەڵام چونکە لە هیچ گۆڤار و ڕۆژنامەیەکدا ئاماژەی بۆ نەکراوە ، ناچارم لێرەدا بۆ مێژووی بسەلمێنم کە ئەمە بەسەرهاتە ڕاستەقینەکەیە ئەوانەش کە لە دواڕۆژدا لێکۆڵینەوە لەسەر خۆم و نووسینەکانم ئەنجام دەدەن با لەوە ئاگادار بن کە من لە مێژووی بڵاوکردنەوەی ئەو شیعرەدا بێلایەن بووم واتا تەنزیمی هەردوو لای ناکۆک نەبووم بەڵکوو کەسێکی " نەتەوەیی " بووم ، چ حیکمەتێکی تێدا هەبووە ڕستەی بەرەنگار بوونەوە بنووسم وەک لە پێشەکی شیعرەکەدا هاتووە .
ساڵی ١٩٩٢ لەگەڵ " عومەر مەعروف بەرزنجی " دەمەقاڵیەکمان بوو لای ڕەحمەتی کاک فوئادی { صحاف – بەرگ تێگر } دانیشتبووین لە تووی

مەلیک دەنگی بەسەردا بڵند کردمەوە بەڕەفتارێکی ناشرینانە پێی ووتم تۆ لە ژمارە " ٨ " ی ڕزگاری دا جنێوت داوە بە پێشمەرگە و شۆڕش ، ئاخۆ چەندانی وەک " ع. م . ب " نان و پیاز ی ڕاپۆرتی بەم بابەتەوە خواردبێت ، ئەمەش بۆ مێژووی دەنووسم نەک بۆ مەبەستی پاکانە و خۆ دەرباز کردن ، ئەوانەی لێم نزیک بوون ئاگاداری ئەم ڕووداوە بوون و دەزانن چەندی پێوە تلاومەتەوە لەوانە هاوڕێی خۆشەویستم کاک شێرکۆ بێکەس و عەبدوڵڵا پەشێو ، دوای ١١ ی ئازاریش هەندێ خۆ بەرە پێشەوە ویستیان لەکە دارم بکەن .. کۆڕێکی گەورە بۆ پیرەمێرد بەسترا لەلایەن کۆمەڵی هونەر و وێژەی کوردیەوە کە خۆم ئەندامی کۆمەڵەکە بووم گەلێک میوان لە بەغداشەوە هاتبوون لەوانە " جەواهیری " ڕەحمەتی ، شیعرێکم ئامادە کردبوو بیخوێنمەوە ناویشم لە مەنهەجەکەدا بڵاو کرابۆوە بەڵام یەکێ لە بەرپرسان لە ڕیزی پێشەوە داوەت کرابوو دانیشتبوو بە قەڵەمەکەی خەتی بەسەر ناوەکەی مندا هێنا بوو کە بەشدار نەبم لە خوێندنەوەیدا کە لەم دیوانەشدا شیعرەکە و ڕوونکردنەوەکە بڵاو دەکەمەوە ناچارم " حەسەن " ەکە و " عەزیز " ەکەشی لێ بتەکێنم و هەندێ زیادەی تریشی لێ فرێ بدەم و پێشکەشی هەر شەهیدێکی نەناسراوی تری بکەم . (هەر ئەقڵەش لە خەسارێ) .

ئەسمەر

ئەسمەر و خوێن گەرمە
نیگای پڕ لە ناز و شەرمە
قژی وەک بەختم ڕەش
چاوی وەک هیوام ، گەش

دەم و دوو ناسک و
ڕووخۆش و کراوە
ڕەوەشتی وەک لاولاو
لە باڵای ئاڵاوە
دڵسۆز و بەوەفا و دڵنەرمە
هەست دەکەم پارچەیەک
لە دڵ و جگەرمە
کە دیدەی بەر دیدەم دەکەوێت
یەکبینە بۆی پەخش دەبمەوە
کارەبای تەلیسمێک دەمگرێت
لە ناخی ناخەوە
گەش گەش گەش دەبمەوە
خوایە دڵشادی کەیت بە ئۆخەی
کۆسپی بۆ تەخت کەیت

گوڵی دڵخوازیمی
بۆ بدەیت ..
لە یەخەی
گەرووی لە گۆرانی و
سروود و ئاوازی گەش نەخەی
سەری خەی
دەری خەی

لـه چوارتاوه

لـه پشت " پیرالّک "
بۆ هـەندێ کاتـی پشووی کورتیلـه
دەبوومـه هاوڕێی
سمۆرەی سرکـی خـەپه و قوتیلـه
****
لـه " بـەردی قـەلـێ "
نیگای خـەیالّم دەبوو بـه مـەلـێ
بـەسەر ئـاوایی قـەلاّچوالان دا
بـه تـەگـەران دا
دەفڕی بۆ ئـەزمـەڕ
بـه " سیتـەک " یشدا بۆ سەری گۆیژه
پەلـی گردۆلکه و تـەپۆڵکەکانـی
دەکردە پـەیژه
لـەوێشەوە ڕێی شاری سـەیوان و
یارە و ئـەسحابـه سپی پیرۆزی
خۆی دەگرتـه بـەر
موفـەڕکێکی بۆ دەهێنامـەوە
بـاوەشی دەکرد بـه هانامـەوە
تا تێر بـەرامـه و بۆی بکـەمـه بـەر

ئـەشق

لـە لـەندەن بم
لـە پاریس یان لـە مۆسکۆ
هـەموو بـەرخۆلـە یادەکانم
دێنـە لای تۆ
ئـەگـەر بووشم بـە میوانـی
واشینتۆن
دەس و دیاریم ئـەوین و
وێنـەکـەی تۆن
خۆم نـەبێت کـەس
ناتوانێت بێ تۆ من بێت
تۆش مـەهێڵـە
ئـەم ئـەشقـە پاکـە وون بێت

شاری شای پەریان

" دیوه "و " داس " ەکەم " ١ "
بێن با بتان بەم
بۆ بەر بناری بای هەناسەکەم
لە شانی چەپی " چوارتا " ی لانەوه
کێو بکەینە دەشت
بە شارەزووری شەم و دێوانە و
حەبیبە و نالی شنەبای وەشتا
بەسەر بەرین گەشت
دەست بگرین بەرەو
شاری عادیلە و تایەر بەگی جاف
شاری گزنگی
چاو هەڵهێنانی کەلی ئاوازی خۆزگەی
هاودەنگی
شاری سینە ساف
شاری فەرهەنگی
بیری قەشەنگی
شیعری نەرمینی
پڕشنگی شەنگی
خەبات و بزاف

شاری شای پەریان
" کەزێ " ی ئاڵۆزە و
چاو پڕ لە گریان
وا هەڵدەلەرزێت
بروسکەی " باپەڕ " لە پشتی داوە
ئازار دەیگەزێت
چاوەڕێمانە گەرمی کەینەوە
بە دەست و پەنجەی نەرم بیشێلین
لاپەڕەی ڕەشی هەڵبدەینەوە
بەجێی نەهێڵین
بە خەندەی سپی
چاوی هەڵهێنین
تەختی کەین کۆسپی
لەجێی هەڵسێنین
سەرلەنوێ جووڵەی پێ بدەینەوە
بۆ سەما و لەنجە
بە شانەی سرووشت قژی داهێنێت
پەری هەڵەبجە

" ١ " "دیوە " و "داسە " کورتکراوەی ناوی "دیوان " و " داستان "
ن .

بۆ کۆچی نووری کونجرینی

" ڕۆژان " بۆ گەشتی
گەشەتان " شوان " بووم
نووری دوو دیدەی
" میدیا " و " شیلان " بووم " ١ "

لە نەورۆزێکی پیرۆزی کوردا
گوللە ئاگری لە جەرگم بەردا
بێ تاوان خوێنم
ڕژاو جێم هێشتن
سزای بێ نازیی
باوکیم پێ چێشتن

ئاخ ئیتر کۆرپە ئازیزەکانم
هیچ هەواڵێکی ئێوە نازانم

١٩٨٥ / ٣ / ٢١

" ١ " ووشەی ناو کەوانەکان ناوی کۆرپەکانیانن.

گەمەی سەرما"١"

لەندەن
٢٠٠٤

بەفر و سەرمای
سەر سرکەری کریسمس
سروشتی کرد
بە یەک پارچە زیو و مس
کەوتە سەمای
لەرزین و ترس و پرس
بۆ ساڵی نوێی
پڕ مەینەتی و کڵۆڵی
بێجگە لە بۆڵە بۆڵی
گڕ و تین و هەڵمەتی بەڕێوەیە
کە هەر بۆ خۆی دەزانی چەند
کۆکە کۆک و هەڵامەتی پێوەیە
بابا نوئێل بارخانەیەک ..
سەهۆڵی
وەکوو دیاری ناوەتە
بانی کۆڵی
تۆپەڵ ، تۆپەڵ

دابەشی کات بەسەر چەند پەنابەری
بەندی ، لە گشت مافێکی خۆی
بێبەری
ئاوارەی دەست ڕژێمێکی بێ ویژدان
وەک مۆتەکە چنگی ناوەتە بینمان
گوێرەکەیەک
پێشڕەوی هۆم ئۆفیسە
سالم سیکەر
لای ئەو دەعبا و ئیبلیسە
" کێس " مان لەناو
گلێنەی دا قەتیسە
****

بابا نوئێل .. دوور بەدوور
لێمان گەڕێ
دەک (بلنکێت) لە دەوری
سەرت گەڕێ
نامانەوێت
ڕەق بینەوە دیسەمبەر
مەمانخەنە
ناو جێوە توو پێغەمبەر
****

تەلەفزیۆن زیز وخەمگین و داماو
کەسێک ناچێ بەلایدا بلێ سەلاو
" مەتین " لەناو پێخەفەکەی
لرفەی دێت
بە تۆزقالێ گەرمی بۆ سەر ..
.. ناکەوێت
وای ، ئێم ، سی ، ئەی

ئەرێ ئێوە وان لە کوێ
نازانین بۆ
لێتان ئاخنیوین گوێ !

" ١ " پەراوێز :

ـ مەتین ـ ئاوارەیەکی ئەفغانی بوو گیرا و بەزۆر ناردیانەوە بۆ وولاتەکەی .. کەلوپەلێکی ناومالّی زۆری پێک هێنابوو بە ڕەنجی شان ، " فلان " کە ناوی ناهێنم دەستی بەسەر هەموو کەلوپەلە کانیدا گرت .

ڕێکخراوەکەمان بوو سەرپەرشتی دەکردین و هەفتانەیان بۆ دەهێنایین . ـYMCA

ـ بلنکێت : وەزیری ناوخۆ بوو ، بەڕێزی نابینا بوو .

تورکیا

دەڵە دێوە ناساخەکەی
سای ئاسمانی
پڕ هەوری ڕەشی چڵکنی
وەسمانی
دەم و چاو ڕەزا قورس و سارد
کە جەستەی میکرۆب هەڵگری
تاساوی گەدە ئاوساوی
بێ بەرگری
بە خاک سپارد
لەسەر سنگ و
پشت و بەر ئەژنۆ و ئەنیشکی
بە تەور و مشار تێی کەوتن
بێ گوێ دانە پاڕانەوە و
هەنیسک و پلوسکی فرمێسکی
بە پاساوی
گەلان لە قڕان و قوربانی قوتار کردن
کەرت کەرتیان کرد گۆشت و ئێسکی
کردیان بەچەندان پارچەوە
هەر یەکەیەکیان تووڕدایە

دوورگە و کەنارێکی ڕووبار و دەریاچەوە
کران بە چەند هەتیوێکی بێ پا و بابە و دایە
پاشان لەملاو لەولاوە باوانیان بۆ .. قەرز کرد
****
دەڵە دێوەکە بە تەنها
کەللە سەرە کەچەڵە پووچەڵەکەیان
دەست لێ نەدا
هێشتیانەوە لە ناوەندێکی مەزندا
نەک هەر تەنیا ڕەحمیان پێکرد
کە مۆخ و مێشکیان نەپژاند
بەڵکو بنەما و ڕەچەڵەکی
یاساکانیان شکاند و بەزاند
بە ئەنقەست
بێجگە لە پێدانی مەقەست
تەور و مشارەکەی خۆشیان
دایەوە دەست
ئەوانیش پرسی ویژدانیان
تێدەپەڕاند
ناخی مرۆڤایەتیان دەهەژاند
سەر و جەستەی
کورد و ئەرمەن و کێ نا تورکە
پێ دەپەڕاند

لەندەن
٢٠٠٩

دیسانەوە :

کاڵێ و بەفر و بریانی

وەکوو ڕێژنەی
هەڵاڵەی نەرگس هاوێژە
بۆن و شنەی
گەشتی ئەم ساتە بە چێژە
بۆ ئەم شەوە بەفرانییە
ئەم بەلەمە بریانییە
بە ژەمێک ژان پێی سارێژە
وەک دوا بزەی خۆر نشینە
بەخشینێکی لێو نەخشینە
نیشانەی دڵفراوانی و نیانییە
لێوان لێوی هەست ناسکی و
ڕەوشت بڵندی و جوانییە ،
ئێستا بەرەی ڕەنجەکانی
دوو دەست و دە پەنجەکانی
کاڵێی بەخشندەی
بەوەفا دەخۆم
بە تیشکی دیدەی
سوێند دەخۆم
بەڵێن بێت بەرخۆلە شیعرێکی
ڕووخۆشی
وەکوو بەفر سپی پۆشی

خان و مانی
لە جەژنی قوربان‌دا بۆ بکەم بە قوربانی
تا ببێتە جێ موتمانەی
خانمانەی
کاڵێی خاوەنی بریانی

من و پیرەمێرد

من وپیرەمێرد ، دوو پێچەوانەین
هەرچەندە زادەی یەک ناوچەو لانەین
لەژێر سێبەری سەر و پێچی ژوور
ئەو تابلۆیانەین
ژێر بەرۆکی ئەو قەڵاچوالانەی
دەشت و دۆڵانەین
چاوی هەڵهاتووی ئەو نێو چاوانەین
کەفی زیوینی ئەم شەپۆلانەین
****
ئەو بە لاوێتی شاری جێ هێڵا
من تیا گوزەرام داخم تیا کێڵا
ئەو لە پیریدا بۆی گەڕایەوە
من بەجێم هێڵا
دەشێت هەردووکمان گەڕابینەوە
بۆ دژایەتی هەڵگری " تێڵا "

باخچە و سوخمە

کۆی تەپاڵە و شیاکە و تەرسی
ڕستەی ناشیعر و چیرۆکی
کەرەسە بێ ناوەرۆکی
لەگەڵ ویژدان دا ناکۆکی
چڵێسەکانی بەرپرسی
دەزگاکانی بۆ خوێن برسی
دەکەمەوە ، لە بەرۆکی
ئەدەب و ڕووناکبیریی کۆن و نوێ
دەیانکەمە پەینی بەراوی باخچەکەت
تا جوانتر خونچەی بپشکوێ
بۆن و بەرامەی گەش بدات
بە ناوچەکەت
****
بەڵام لە شیعری بە چێژی
گوڵاو ڕێژی
خانی و مەولەوی و گۆران و
نالی و مام هێمن و دیلان
لە چیرۆک و دێڕە پەخشانی بەپێزی
لالە و نەرگس لە ئامێزی
بلە و مەم و مەحەڕڕەم و

مەریوانی و ئیحسان فوئاد
ڕیزە گوڵینکەی پێدەچنم
بۆ سوخمەکەت
تاکوو پێی بڕازێتەوە
بەرۆک و سنگ و مەمەکەت
دیدەوانانت ، بکەیت شاد
بتکەنە بووکە خانی یاد

لەندەن ٢٠٠٩

دیسانەوە بۆ :

ناتالیا

ئەی وێنە جوانەکەی گەردنی
نەک تەنیا
ئۆکرانیا
بەڵکوو کەلێن و قوژبنی
هەموو دنیا
ناتالییا
تۆ لە ناخی هەستمەوە
کسپە و سۆزت هەژاندم و
وروووژاندم
پەلت گرتم جارێکی تر هەستمەوە
کاسەی خەماوە لێڵەکانت
بۆ ڕژاندم
ئەوەندە خۆشەویستیت لام
قەستە بتخۆم
درێژترین ووتە و پەیام
کورتە دوای خۆم
ئەگەر تۆم خۆش نەویستایە
بۆچی حەزم دەکرد دیدی
دیدارت بم

بۆ جۆگەلەی نیگاکانت
ڕووبارت بم
ئەگەر هەستم هەستێکی کەی
ببیستایە
بۆ کاتەکانم لە تەکتا
خەریکدەکرد
بۆ شیعرم لەدەست مەچەکتا
شەریک دەکرد
بە ئینگلیزی
ڕۆژێک ووتت {یو کریزی } !
نازانم بۆ بە بزەی بزی من زیزی
نابێ و ناشێت
نەت بیستبێت
چی گوتراون بۆ چاوانت
نادرووستن
بێجگە لەوەی وەک پیاوکوژ دوو
تیرۆتیستن
بۆ نزیک بوونەوەی " ئەنگۆ "
ـ هاو کان ئای گێت گۆ
ـ ئای دۆنت نۆ

لەندەن
٢٠٠٥

خۆزگەکان

ئەی بینابیم .. بینایی
(قازی) شەهیدی لوتکەی
سەربەخۆیی و ئازادی
کە تا هەتایە یادی
نامرێت .. تا کۆتایی
قوم و دڵۆپ و
تکەی
چۆڕاوگەی سەرچاوەکەم
گوڵ و گەڵا و گڵی تۆ
دەنێمە سەر چاوەکەم
****
کەی بێت ، ڕۆژێک شادبم پێت
دەستم بخەمە ژێر پێت
پەڕەی خاک لە یەکتری
بەزۆر جوێ کراوەکەت
بەیەکەوە بلنکێت
دیدار ، یەک بگرێتەوە
وەرامی ملیۆنەهام
لە " وان " و " دیاربەکر " و

" مەهەباد " و " قامیشلی " و
نەینەوا و دووز و کەرکوک
وەربگرێ و بگرێتەوە
پەڵەی خەلەی وەردی خۆی
بۆخۆی بیدوورێتەوە
خەرمانی سەکۆی بیرکۆی
دزراوی کۆبێتەوە
کلۆ خەمی سەد ساڵەی
لە ناخدا بتوێتەوە
ئاڵای کاڵای ڕەنگینی
هەڵکا و بلەرێتەوە
خۆزگەکانی (بینایی) " ١ "
بێتە دی و بژێتەوە

٢٠٠٤

" ١ " (بینایی) نازناوی خەباتی قازی نەمر بوو .

لەچکە

ئەو قژە خاوە خاوێنە
بۆچ دەشاریتەوە بە پارچە قوماشێک
تۆ بچۆرە بەر ئاوێنە
بۆ ڕۆژباشێک ، یان شەو باشێک
لە " شێوە " ی خۆت
بە لێوی زەردەخەنەوە
ببینە خۆت
لەوانەیە لە خۆشبەختیدا
شێت بێت بۆت
****
یان بچۆرە بەر کامێرا
بۆ گرتنی ، وێنەی خێرا
دوایی بڕوانە نیگارت
ئەوسا دەزانیت کە چەندە
ئارام بەخشە ڕووخسارت
****
چۆن دڵت ئەوەی خواستووە
قوماشێکی کە لە خوری و
لۆکە و نایلۆن پێک هاتووە

بگۆڕێتەوە بەو چەپکە
تاڵە مووە یەکگرتووە
ئاوریشمینە سروشتییەی
خودای مەزن پێی بەخشیویت
لەهەمان کاتیشدا ڕوومەت و
نێوچەوانی داپۆشیویت

ڕۆژرهام
٢٠١٠

ڕاوه کەو

جێی داخانە
لەو شاخانە
کەوی کێوی لە ئاستێکی بەرزدا
لەگەڵ کەوی ناو قەفەزدا
سەرگەرمی پێک هەڵپژان و
هەڵشاخانە
هەندێکیش لەو بکوژانە
لە ڕاوی حەشارا
جەستەیان دەکەن بە" شارا "
****
تاپڕ بە دەستان تکایە
لێی بگەڕێن
لە تەقە و گوشارا
با کەوی ملوانەی ڕەش لە مل
نووکە قەڵەم دەنووک سووری
گەردن و پەڕ و باڵ خاڵ خاڵ
بێ ترس و بیم بە ڕووسووری
بگرن باڵ
لەگەڵ کۆترە سپیلکە و

قەلەڕەشکە و
چۆلەکە و پەڕەسێلکە و
باڵدارانی
برا و برازا و خوشکەزا و خاڵ
پێکەوە چینە بکەن و
فڕکە فڕکیان بێت لەپاڵ
.. ئارامیدا .. بێ پەلامار
نزیک بنەوە لە پارک و
کەنار جۆگا و چیمەنی شار

گەشتە شیعر

شیعرە لە یەزدانم نزیک دەخاتەوە
بم پارێزێ
" پەی " م پێ نەبات هیچ هێزێ
شیعرە گرێ کوێرەکانم دەکاتەوە
خەمەکانم ڕادەگوێزێ
****

لە دەوڵەتی داهاتەوە
بۆ مەڵبەندی چارەنووسم دەباتەوە
هەر شیعریش بوو
لە پەریخانی نزیک خستمەوە
پەنجەکانی بە پیتەکانی دەستمەوە
بەستمەوە
بە خێزانی " مەم " و " وەلی " و
" قەیس " و " یوسف " ی ناساندم
" زین " و " شەم " و " لەیلا " و
" زلێخا " ی تاساندم
ئاواتە خواز بوون بە کلی
پەری چاویان بڕشتایە
دەنکە نوقڵە مزرەکانی ..

دەستی منیان بکرۆشتایە
****

شیعریش بوو سەدەی ڕابردوو
لە ناوەندی شەستەکاندا
بە ڕاپۆرتی هەستی مردوو
بڕیاری بەربەستەکاندا
چەند گورگێکیان لێ هاندام بۆ
گەستنم
بۆ پێنووس و چارەنووس پەک
خستنم
" مینە "ناوێک سەرکردەی
گورگەکان بوو
چڵێسترین پڕکەری
وورگەکان بوو
هەمان ساڵ بە چاودێری
ئەو گروپە خوێن ڕێژە
بۆ " ئینزیبات خانە "کە
پەلبەست کرام
ئەڵقە لە پێ و دەست کرام
بە دەست ئەو قۆڵ
سوورانەی کە لە مێژە
دەست ڕاهاتوو بوون بۆ سزا
هەر پشکۆ بوو بە گۆشتی
پشت و قۆڵەوە دەچزا
****

بڕیارەکەی " بەزاز " نەبوایە هەر زوو
بەجێ دەهات پیسترین
خۆزگە و خواست و ئارەزوو

هەر شیعریش بوو لە ساڵی
نۆسەد و حەفتا و نۆدا
لە " سەرداب "ێکی ئەمنی
بەغدادا دایبەزاندم
زنجیر لە قۆڵ و ئەژنۆ دا
حەزە کانمی نەبەزاندم
****
هەر شیعریشە لە کەسانی
خۆپەرستم دەڕەنجێنن
چاویان لە ئاست ڕاستگۆییم دا
هەڵناهێنن
هەر لە هێڵی شیعریشەوە
وەک دیدەوانێکی گەڕۆک
لە " ڕیشە "وە
کۆ دەکەمەوە ، ناوەرۆک
کچان بیکەنە ملوانکە و
بۆیەی نینۆک
کوڕان بیکەنە بۆیمباخ
بۆ ڕازاندنەوەی گەردن و
پەنجە و بەرۆک
پێکەوە ڕوو بکەنە باخ
بۆ پاشەرۆک ..

لەندە ن
٢٠٠٩

باکوور

ئەوەی بۆتە جێی سەرسوورمان
بۆ تۆختر کردنی وولاتی
خاکی خاڵ " سور " مان ،
زەوی و ئاسمان ..
بوونە کۆسپێکی دێرینەی کوشندەی
سەر سەختی گرد
بۆ نەوەی کورد
****
گورزە بوومەلەرزەی زەوی
تەرزە گوولـلەی
فڕۆکەی جەنگی سەرنەوی
لە باکوورمان
پشتێن و ملوانە و بازنە خوێنی
نزیک و دوورمان
لەگەڵ ژەهراوی بارووت و
گاز و گۆگرد
بۆ کەمەر و دەست و گەردن و
هەناسەی
کوردان هاوورد

٢٠١١

ویست

دەیانەویست
بۆیە و فڵچەی ئەو وێنانەی
بە دەست و پەنجەی ڕەنگینی خۆشەویست
نەخشێنراون
پێڵاوەکانیانی پێ بۆیاخ بکەن
هەڵەیان بیست
جارێکی دی
خەونەکانیان بێنمە دی
****
دەیانەویست بە پێنووسم
وەکوو چەتری تەرزە و باران پارێزەکەم
بە شان و باڵیان دا هەڵبدەم
بێ پیشاندانی ئەفسووسم
ڕاشیان مووسم
زۆر هەڵە بوون
وابزانن کە چیمەنی
ڕیشاڵ پلیشاوەی ژێر پایان
ئاو بدایە کارێزەکەم
لەگەڵ سوپاسی بێ پایان

بۆ پلە و پایان
دەیانەویست لێ بگەڕێم
چیدی بە دووی
ڕاستیەکاندا نەگەڕێم
تا ئاشکرایان بکات پێنووسم
دیارە نەیاندەزانی من مێژووم
بۆ مێژووش دەنووسم
****

پێنووسم ووتی سڵ ناکەم
ئەگەر نووکیشیان پەڕاندووم
ڕاستیەکان ژێر گڵ ناکەم
من دەمەوێ
سەروەریەکی سەرلەنوێ
بخەمە سەر
سەروەرییە
سەرسوڕهێنەرەکانی
ناو مێژوو
نەک ئاوەژوو

کەرکووک

کەرکووکەکەم
شاری هەمیشە نەبەزی
سپی و سۆڵ و سیما سوور و
دامێن سەوزی
خنجیلە و ئێسک سووکەکەم
هیوادارم هەر بمێنیت و
هەر بژیت بە سەربەرزی
****

کەرکووکەکەی براخاسم
کەوا و سەڵتە و
فەقیانەی قۆڵی کراسم
چاوێلکەت قەڵا و تەکیە و خاسەتە
ئیمام قاسم هەناسەتە
بابا گوڕ گوڕ پێناسەتە
وێنەکانت وەکوو هەموو
پیرۆزییەکانی خودا
لە تەنیشتی نەخشەی
کوردستانی مەزندا

هەڵدەواسم
****

کەرکووکەکەم
پایتەختی کۆستی " هۆلۆکۆستی "
گەرمیانی ئەنفال کراو
هەمیشە تۆ ئازیز ترین
کەس و دۆستی
دەتپارێزین
وەکوو دڵ و بیبیلەی چاو
****

خاڵخاڵۆکەی
نیشتەی گوڵەبەڕۆژەکان
پەڕەسێلکەی
لە خەمی تۆدا ڕەشپۆش و
ڕیشۆڵەی ئێشکچی شەو و ڕۆژەکان
لە گۆرانی منداڵە چاوگەشەکانتا
ئاهەنگ دەنەخشێنن لەناو
ووشەکانتا
حاجی لەقلەقی قەڵەم نووک سووری
درێژ دەنووک
لەگەڵ هەموو باڵندە بڵند فڕە
کۆچەرێکان
هەر دەبێت بگەڕێنەوە
بە فڕکان
بۆ سەرلەنوێ
پێک هێنانەوەی هێلانە

لەسەر منارە و تەلارە ،
سەربڵندەکانی کەرکووک
****

کەرکووک تۆ تا بڵێی جوانی
بە هەموو داهاتەکانەوە جوانی
بە پەلکەزێڕینەی ..
پێکهاتەکانەوە جوانی
بە کەنیسە و مزگەوتەکانەوە جوانی
بە کریستیان و خاڵوانی
کەمینە نەتەوەکانەوە جوانی
بە تورکومانەوە جوانی
بە قەتارەکەی عەلی مەردانەوە .. جوانی
شێخ ڕەزا ی هێژا و ئەسیری
هۆنراوە بێ تەمومژت
جەباری و خالید دلێر و
کاکەیی گوڵاو هەڵمژت
شیعر و چیرۆک و پەخشانیان
تانە و پەڵە و کوێراییین بۆ
داگیر کەرانی کۆکوژت
****

کەرکوکەکەم
شاری مێژوومان تاسەر بێخ و
ڕەگ و ڕیشە
شاری ناودارانی وەک شێخ و
مامە ڕیشە
خۆراکی کەرەسەی ڕۆژنامە و

پەڕتووکمانی
ویستگەی شەهید بوونی سەدەها
خۆڕاگر و چاپووکمانی
****

تۆ مەڵبەندی شکۆمەندی
خاوەن سامانی زەبەندی
دەوڵەمەندی ..
نەک لە خاوەنی ڕەسەنی
بێبەش کراو
کێڵگە و پەرێز و گوڵشەنی
بەش بەش کراو
بەڵکوو هەناسەدانیشی
قەدەغە بوو
وەکوو میوان سەردانیشی
قەدەغە بوو
بەڵام شۆڕشگێڕت خۆش بێت
بۆ هەمیشە
شارەکە هەر هی خۆت بووە و
هی خۆتیشە

له پێشوازی دایكمدا

چرۆكانی چڵ و پەلی
هەڵچووی چاوەڕوانی چرم
لەگەڵ گوڵ و گەڵاكانی
تەمەنی تۆی ئازیز وەرین
له بەهارێكدا خەزانیان
لەبەر كردن
كه فریشته و پەری و شیعر و
پەپووله و دڵ
ئەستێرەكانی سامالّی
شینی بەرین
به ڕووبار باخیشەوه
به كوڵ بگرین !
دایه گیان فەرموو لامەوه
دابنیشه
بڕوات هەبێت زامەكانی تۆ
هەمیشه
هی منیشه
****
دایه گیان چۆن منت لەم دووره

وولاتـە دا دۆزییـەوە
ئایا ئاگری جگەرت هەڵی گرتوویت
یان بـە هانای
داد و هاوار و حـەسرەت و
دڵـە ڕاوکێمـەوە هاتوویت
****
دایەگیان تۆ و من نـەک
دایک و کوڕ
بـەڵکوو دوو هاوڕێی نزیک و
گیانـی گیانـی و
هاوخـەم وسۆزی یـەکدی بووین
بێ یـەکتر هـەڵمان نـەدەکرد
لـە ئاست خۆشـەویستی یـەکدی
هیچمان هـەڵـەمان نـەدەکرد
****
دایـە گیان تۆ
نیشتمانم بوویت ، ژینگـەم بوویت
پـەناگـەم بوویت
دوای خودا تۆ پـەرستگام ..
.. بوویت
نوێژم بۆ دەکردیت
کڕنۆشم بۆ دەبردیت
****

دایـە گیان کێ بـە قـەدەر من
ئاشنای خـەمـەکانت بوو
یان کێ هـەبوو ،
بێجگـە لـەخۆت

بە بستێک باڵای
خۆشەویستیم بگات بۆت
****

کێ دەتوانێت لە زبانی زامی سەختی
هەستی سووتاوی من بگات بە خەستی
****

دایە گیان سەر چاوم هاتیت
چاک بوو هاتیت ، بەخێر هاتیت
ئەگەر لە یادت مابێت
کاتێک جەستەی پاکت
خوێنی ئازاری لێ دەتکا
من لە خودا
دەکەوتمە هانا و تکا
ئەو ئازارانە لە جەستەی
تۆ هەڵبگرێت
بیگوێزیتەوە جەستەی من
تا چەند ووچانێک ئارام
لە گیانتا چاو هەڵبهێنێت
****

دایە گیانم
ئەگەر یادە تفت و تاڵەکان بهێڵن
خەمەکانم
بۆ ساتێک بە جێم بهێڵن
حەز دەکەم ملوانکەیەکت
لە دەنکە یاقووتەکانی
خۆشەویستی
بێ وێنەی کوڕ و دایکێتی
بهۆنمەوە

گەردنی وەک بووکێنیت پێ
پۆشتە و ڕازاوە بکەمەوە
****

هۆ دایە
تووبی گەورەیی ئەو خودایە
حەز دەکەم بزانم تۆ چۆن
بە بێ پەساپۆرت گەیشتی و
چۆن بێ فڕۆکە و پاپۆڕ و بەلەم
لە دەریا پەڕیتەوە ؟!
دایە ئایا هەواڵی دیوانت
بۆ هێناوم
" دیوان " ی گلێنەی چاوم
خۆ " شەو " دیوان
لە سەر باسکی من نەبوایە
خەو نەدەگەیشتە ناو دیدەی
داستان و زریانیش
لەپێش ئەودا
هەمان دیرۆک
ئەی ' هەستیار " ی
جگەرگۆشەی لە باوەشی تۆدا
پەروەردە بوو
دەبێت لە هەولێر دا چۆن کات
بەسەر بەرێت !
ئەی " هاوڕاز " لەگەڵ سەرئێشەکەی
دەبێت چۆن بگوزەرێت
هیوادارم بەرۆکی بەربدات و
ئازاری هەڵبوەرێت
دایە ، ئەی هەواڵی کەژاڵ

گەزیزە ، سەرگوڵ
بەدری ، پەشێو
جەلال ، سیروان
خۆیان و خوشکەزا و
برازاکانم
جێ نیگای یاد و ڕازەکانی
گشت وەرزەکانم
لەگەڵ یادی خزم و هاوڕێ و
دۆستە بەڕێزەکەنم
لە گشت ئاستێکدا بێ جیاوازی
ڕەگەز و ئایین و تەمەن خوازی
دایەگیان من نەدەهاتم
وولاتەکەم جێ نەدەهێشت
بە چاوی تۆ دایە " فاتم "
بەلام پیرەمێردێک دەستی گرتم
لەگەڵ خۆیدا هێنامی و هێنامی
خۆی ڕۆیشتەوە بۆ گردی
مامە یارە و منی جێهێشت
بۆ بەندیی !
ئەو پیرەمیردە خۆی کردبوو
بە ماڵەکەی سەباحی خزم و
هاوڕێدا
پێی گوتوبوو دەچم بۆتی
دەهێنم و هێنامی
بەگوتەی پیرەمێردم کرد
چونکە زەبر و زەنگ هاندەر بوون
زوو دەربچم
نەک بەدەستی ناحەزانم

لەدەست بچم
****

پیرەمێرد لەگەڵمدا هات
بۆ " ئەنکەرە "
لە ژووری ئوتێلێکدا خەواندمی
سەرلەبەیانی بە دیداری
شازاد سائیبی خوشکەزازای
شاد کردم
لە خۆشیاندا هەر ئەوەبوو
نەدەمردم
شازاد خوێندکاری سەرەتایی بوو
کە سەردانی چاپخانەی ژینی دەکرد و
لەگەڵ ئەحمەد زرنگدا
سێ قۆڵی دادەنیشتین
بەرە بەرە
شازاد گیان خوێندنگای
تەواو کرد و پێگەیشت
تا گەیشتە " پارێزەری "
پارێزەری مرۆڤ ، پارێزەری
ووشەی کوردی و خاک و نەوە
پارێزەری گیانی پیرۆزی
برایەتی و هاوڕێیەتی
ئەو هەفتەیەی ناو ئەنکەرە
ڕۆژ نەبوو سەری نووسینگەکەی نەدەم
یان پێکەوە و " کاکە مەم " یش
پیاسەیەکی بەرزایی و نزمایی
ئەنکەرە نەکەین
ئێستاش کارتی ناونیشان و

ژمارەی تەلەفۆنیم
لە باخەڵدایە
دڵم نایات کە دای بنێم
شازاد کەسێک نیە ..
یادم هەرگیز فەرامۆشی بکات
****

زۆر ئاواتە خواز بووم
بە دیدارێکی نوێی تری
چاوم ڕۆشن بکەمەوە
بەڵام داخی بەجەرگم
لەم دوور وولاتەوە بیستم
ماڵ ئاوایی لە دۆستان و
خۆشەویستانی کردووە
دەستم بشکێت
نەگەیشتەوە بە گوشینی
دەستی پیرۆزی جارێکی دی
****

پیرەمێرد لە ئەنکەرە و
ئەستەمبوڵدا
چل ڕۆژ و شەو لەگەڵ خۆیدا
گێڕامی لەگەڵ بۆی سومبوڵدا
ئەو جێگایانەی نیشان دام
کە بیست و پێنج ساڵ
هەناسەی تیادا داوە
لەگەڵ سەرگەرمی خەیاڵ
هەندێ کچی هەرزە و جوانیشی
نیشاندام
کە لە تافی لاوێتیدا

شیعری دڵداری بۆ نوسیبوون
کرابووشن بە گۆرانی
بەڵام تورکی
نەک " گوران " ی
****
پیرەمێرد بە گلەیی بوو
لە کوڕ و کوڕەزاکانی
کە پشتیان لە باو باپیرانیان
کردووە
وەکوو تورکێکی بەختیار
ڕەفتار دەکەن
ووتار دەدەن ..
پیرەمێرد فەرمووی سەد بریا
ئەم گەشتەم بۆ ئەم ووڵاتە
پڕ لە داخ و کارەساتە
نەکردایە
ئەوانەم لێ نەبوونایە
****
پیرەمێرد هەتا لەندەنیش
شانی لە شان دەدام
وێنە دەگمەنەکانی ئەو شارەی
پیشان دەدام
وەکوو ووتم گەڕایەوە
بۆ سلێمانی و لانە بەرزەکەی
خۆی لە مامە یارە ..
دووبارە
هۆ گردەکەی مامە یارە
هۆ گردەکەی سەیوان

ئارامگای "ڕووناک "ی
هاوسەر و
شەهید بەرهەمی برای و
زۆربەی ئازیزانم
بیرتان دەکەم
خۆم بە قەرزدارتان دەزانم
کە دەمێکە سەردانم نەکردوون
چەپکە گوڵم بۆ نەهێناون
پێتان بڵێم لە دڵمدا
هەر دەژین و نەمردوون
هەر ماون
هۆ گردەکەی "دەباشان "
ئارامگای دایک و باوکم و
زۆر کار چاکان و دڵ باشان
ئەو دایکەی قەفەزی گۆڕی
شکاند و بەرگی نوێی گۆڕی
گەیشتە لام
زۆر زۆر ، زۆر زۆر
بیرتان دەکەم
ئەی دەباشان
من هەر لە دەوروبەری تۆم
سەرپۆشی قژ و سەری تۆم
وەک دەروێشان
دەفی لاوانەوەتان بۆ
دەکەمە شان
هۆ دایە گیان
دایکی بەرهەمی ووشە و داهات
ویژدانم ڕێگەم پێ نادات

دەست لە پێنووسم هەڵگرم
بۆیە وا گەڕامەوە بۆ لات
بۆ نە کوژانەوەی گڕم
دایکی دایکان
دایکی باوکان
من هەر منداڵە ساواکەی
ساڵانی چلەکانتم
کە لە باخەڵتا شەوانم بەڕێ
دەکرد و
تەڕم دەکرد جلەکانم
چەچە بچووکەکانم
دەخستە سەر مەمانت
دەبوون بە هێور کەرەوەی
خەمانت
گۆکانیم دەچەکانەوە
هەناسەکانم دەپۆشیت
دڵۆپە فرمێسکی خۆشیتم
دەتکانەوە
ماندوو بوونەکەم دەکوشتیت
****
بەساقەت بم
زۆرت لە قەڵادۆشکان دەکردم
بەسەر کۆڵە چیلکانەوە
دەتهێنام و دەت بردم
کە لای نەنکیشم
بەجێت دەهێشتم
کاتێک دەگەڕایتەوە
باخەڵت پڕ بوون لە هەرمێ و

گۆیژ و ترێی
بەڵەمە پاییزیەکانی کوێستان
لەگەڵ شەمامەی پاشەڕۆکی
بێستان
****

هۆ دایە گیان
خۆشاوی هەرمێ لەتکەکانت
چەند خۆش بوو
دۆشاوی گەزۆی
گەڵا مازووە
ووشکە تەکاوەکانت
چەند خۆش بوو
بۆ دەرد و بەڵا شەفا و نۆش بوو
ئای دایە گیان
ناسکە نانەکانی تەنوور و
ناوەشکێنەکانی سەر ساجت
گەدە و گەروو چەند بۆی بە پەرۆش بوو
چێشتی مەنجەڵی مسی
سەر پشکۆی دارت
چەند چێژدار بوون
وەک چێژی گفتوگۆی زارت